

Les ditades

No ho podem dir pas tot. O bé, sem, en primer lloc, d'un espai reduït — mes, no fora propi d'una col·laboració diària — que ens obliga a la síntesi. I, en segon lloc, intentem centrar l'atenció del lector en un punt determinat, proposar-li una solució vàlida — o, a cops, més d'una — per a un determinat problema d'expressió, que pugui assimilar sense gaire esforç, però no pas totes les solucions possibles, especialment en qüestions de lèxic, perquè — a part que podem molt bé no conèixer totes les existents — una profusió expressiva més aviat resulta dispersiva i poc eficaç. En suma, cap d'aquests comentaris nostres no preten ésser un article exhaustiu d'un diccionari de sinònims.

Alguns dels nostres lectors, però, no sempre ho entenen així, perquè tot sovint ens envien cartes en què manifesten la seva estranyesa per l'omissió que han observat, en algun dels nostres comentaris, de mots o maneres de dir que creuen que hauria escaigut d'esmentar-hi. Les agraim molt, certament tant per l'atenció que evidencien com perquè a cops contenen informacions interessants, però no podem menys de fer-los avinent que totes les nostres notes són ampliables, però que ena cal ésser breus, precisos i concisos.

Arran del nostre article «Rastres i senyals» (24 de set.), els nostres lectors ens han prodigat les seves manifestacions d'estranyesa perquè, com a substitució de la forma «huella digital» no indicàvem ditada, mot — diuen, i es cert — popular, viu i genuí. No hi hauria fet nosa, cal convenir-hi, però si en vam prescindir es perquè centràvem el nostre comentari en els casos en que hom incorre realment en el castellanisme «huella». Una ditada es la marca d'un dit en un objecte, però una marca visible, molt sovint feta amb un dit brut i, també sovint, consistent en una taca. La impressió digital, generalment, només es perceptible amb aparells especials i com que cada persona té les papil·les de la dermis diferents, s'utilitza amb finalitats d'identificació, cosa per a la qual, en molts casos, no servirien les ditades. En l'arma del crim mai no es busquen ditades, sinó impressions digitals. I si bé ditades i petjades son equiparables, vam comentar en canvi aquest segon terme perquè es aquell amb que, en molts casos, s'ha de substituir el barbarisme «huelles» — quan es tracta de seguir la pista de algu.